

I

(Резолюции, препоръки и становища)

ПРЕПОРЪКИ

СЪВЕТ

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 28 юни 2011 година

Младешта в движение — насърчаване на мобилността с учебна цел на младите хора

(2011/C 199/01)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 165 и 166 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) В съобщението си от 3 март 2010 г. озаглавено Европа 2020 — Европейска стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж Комисията определи като един от приоритетите си разработването на икономика, основана на знанието и иновациите („интелигентен растеж“), и изведе на преден план водеща инициатива (Младешта в движение), с оглед да допринесе за подобряване на резултатите и международната привлекателност на институциите за висше образование в Европа и да повиши цялостното качество на всички равнища на образование и обучение в Съюза, като се съчетават върхови постижения и равенство, чрез насърчаване на мобилността на младите хора и чрез подобряване на възможностите им за работа. Настоящата препоръка е част от инициативата Младешта в движение и е съвместима с интегрираните насоки „Европа 2020“

(2) Мобилността с учебна цел, което означава транснационалната мобилност за целите на придобиване на нови знания, умения и компетентности, представлява един от основните начини, чрез които младите хора могат да повишат бъдещата си пригодност за заетост, както и межкултурната си осведоменост и творчески способности, да постигнат напредък в личностното си развитие и да се изградят като активни граждани. Европейците, които са участвали в мобилност с учебна цел в млада възраст, е по-вероятно да бъдат мобилни и впоследствие в трудовата си дейност. Мобилността с учебна цел може да допринесе за по-широко отваряне

на системите за образование и обучение, за засилване на техните европейски и международни измерения, за подобряване на достъпа до тях и за повишаване на ефикасността им. Тя може също така да укрепи европейската конкурентоспособност, като спомогне за изграждане на основаващо се на знанието общество.

(3) Ползите от мобилността бяха изтъкнати в резолюцията на Съвета и представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета от 14 декември 2000 г. относно план за действие за мобилност⁽¹⁾, и в препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 10 юли 2001 г. относно мобилността в рамките на Общността на студенти, учащи, доброволци, учители и обучители⁽²⁾. В посочената препоръка от 2001 г. държавите-членки се приканваха да предприемат съответни действия за отстраняване на пречките пред мобилността на тези групи от населението.

(4) След публикуването на препоръката от 2001 г. бе постигнат голям напредък в сферата на мобилността на младите хора. Не всички механизми и инструменти обаче се използват в максимално възможната степен и много препятствия все още не са отстранени. Освен това през последното десетилетие значително се промени целият контекст на мобилността с учебна цел, *inter alia*, поради глобализацията, технологичния напредък, в това число информационните и комуникационните технологии („ИКТ“), поставянето на по-силен акцент върху възможностите за заетост и върху социалното измерение.

(5) В Заключенията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 22 май 2008 г. относно насърчаването на творчеството и иновациите чрез образованието и обучението се набляга, че различията и мултикултурната среда могат да стимулират творческите способности.

⁽¹⁾ ОВ С 371, 23.12.2000 г., стр. 4.

⁽²⁾ ОВ L 215, 9.8.2001 г., стр. 30.

- (6) В заключенията си относно мобилността на младите хора от 21 ноември 2008 г. Съветът прикани държавите-членки да поемат ангажимента за постепенно превръщане на периодите на учене в чужбина от изключение в правило за всички млади европейци. Съветът прикани Комисията да изготви работен план за включване на мерките в полза на трансграничната мобилност във всички европейски програми и да подкрепи държавите-членки в усилията им за насърчаване на мобилността.
- (7) В заключенията на Съвета от 26 ноември 2009 г. относно професионалното развитие на учителите и училищните ръководители се отчита, че преподавателските кадри на всички нива биха могли да извлекат по-голяма полза от повишената учебна мобилност и работата в мрежа.
- (8) През юли 2009 г. Комисията публикува Зелена книга относно Насърчаване на мобилността с учебна цел на младите хора, в която се постави началото на публична консултация по редица въпроси, като: кой е най-добрият начин за увеличаване на възможностите за мобилност за младите европейци, кои препятствия пред мобилността все още трябва да бъдат преодоляни и как всички заинтересовани страни могат да обединят усилията си в рамките на ново партньорство за мобилност с учебна цел. Отговорите, получени в рамките на посочената консултация, както и становищата на Европейския икономически и социален комитет⁽¹⁾ и Комитета на регионите⁽²⁾, допринесоха значително за изготвянето на настоящата препоръка.
- (9) Мобилността на младите изследователи трябва също да бъде насърчавана, за да се гарантира, че Съюзът не изостава от своите конкуренти в сферата на изследователската дейност и иновациите. В Съобщението на Комисията от 23 май 2008 г. относно Успешни кариери и повишена мобилност: европейско партньорство за изследователи бяха предложени редица действия, които да гарантират, че изследователите в Съюза се ползват от подходящо обучение, привлекателни кариери и мобилност без препятствия, докато в Заключенията на Съвета от 2 март 2010 г. относно мобилността и професионалното развитие на европейските изследователи бяха посочени конкретни аспекти на начина за подобряване на мобилността на изследователите и бяха определени редица области на действие с оглед да се насърчи свободното движение на знания („петата“ свобода).
- (10) Освен че оказват значителна подкрепа на мобилността и допринасят за развитието и интернационализирането на образователните системи, програмите на Съюза дадоха възможност за разпространението на равнището на Съюза на добри практики и механизми, насочени към улесняване на мобилността на младите хора във всички контексти на ученето и обучението.
- (11) От икономическа гледна точка е особено необходимо да се осигури ефикасното използване и административното опростяване на съществуващите национални и европейски програми и инструменти за насърчаване и подкрепа на мобилността с учебна цел.
- (12) Настоящата препоръка се отнася до младите хора в Европа във всички контексти на ученето и обучението, а именно в училище, в рамките на професионалното обучение (обучение в училище или практически стаж), в програмите с кратък цикъл и в рамките на бакалавърската, магистърската и докторската степени, както и във форми на младежки обмен, доброволческа дейност или стажове във или извън Съюза. Мобилността с учебна цел се разглежда като присъща дейност за всички дисциплини и области, като например културата, науката, технологиите, изкуствата и спорта, а също така и за младите предприемачи и изследователи. По смисъла на настоящата препоръка ученето обхваща формалното, неформалното и самостоятелното учене.
- (13) С настоящата препоръка се цели държавите-членки да бъдат насърчени да поощряват мобилността с учебна цел на младите хора и, където е възможно, да преодоляват пречките, които възпрепятстват напредъка в тази сфера. В същото време тя напълно зачита компетентността и отговорностите на държавите-членки съгласно националното законодателство и законодателството на Съюза.
- (14) Настоящата препоръка насърчава също държавите-членки да използват пълния потенциал на съществуващите механизми на Съюза и Болонските механизми за стимулиране на мобилността, и по-конкретно Европейската харта за качество на мобилността, Европас (включително приложението към дипломата), Youthpass, Европейската квалификационна рамка, Европейската система за трансфер и натрупване на кредити и Европейската система на кредити в професионалното образование и обучение.
- (15) В настоящата препоръка са изложени специфични насоки относно административните и институционалните въпроси, свързани с мобилността с учебна цел на младите хора,

ПРЕПОРЪЧВА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ:

1. Предоставяне на информация и насоки за възможностите за мобилност с учебна цел
  - а) да подобряват качеството на информацията и насоките във връзка с националните, регионалните и местните възможности за мобилност и получаване на стипендия, насочени към конкретни групи учещи се както на територията на Съюза, така и извън него. Държавите-членки следва да прибягват до нови, творчески и интерактивни начини за разпространение на информация, да общуват и обменят идеи с младите хора и с всички останали заинтересовани страни;
  - б) да улеснят достъпа до информация за всички млади хора по отношение на мобилността с учебна цел, например посредством централизирани уеб портали и други уеб услуги, центрове за подкрепа (като „Европейските служби“), информационни и консултантски служби. Използването на основани на интернет услуги също може да бъде от полза. Във връзка с това се препоръчва да се използва мрежата Euroguidance;

⁽¹⁾ ОВ С 255, 22.9.2010 г., стр. 81.

⁽²⁾ ОВ С 175, 1.7.2009 г., стр. 31.

- в) да работят в сътрудничество с Комисията за по-нататъшното развитие и актуализиране на портала с информация за възможности за учене PLOTEUS, по-специално като увеличат броя на националните източници на информация, до които гражданите могат да имат пряк достъп посредством многоезиковия интерфейс на PLOTEUS;
- г) да насърчават съответните национални и регионални агенции да направят необходимото да съгласуват дейността си с тази на заинтересованите страни в сферата на мобилността с учебна цел, за да се осигури ясен, последователен и лесен приток на информация.
2. Мотивация за участие в дейности на транснационална мобилност с учебна цел
- а) да насърчават добавената стойност на мобилността с учебна цел сред учащите, техните семейства, учителите, обучителите, работещите с младежи и работодателите за пълноценна реализация и развитие на професионални, езикови, социални и межкултурни компетентности, творчески способности, активно гражданско участие и бъдеща пригодност за заетост, по-конкретно в контекста на един все по-глобален пазар на труда;
- б) да насърчават работата в мрежа между съответните организации, заинтересовани страни и други участници с оглед да се осигури прилагането на координиран подход при мотивирането на младите хора;
- в) да насърчават обмяната на идеи между мобилни и немобилни учащи се с оглед да се подобри мотивацията;
- г) да развиват „култура на мобилност“, например чрез включване на възможности за мобилност във всички учебни контексти и чрез насърчаване на общественото признание на ценността на мобилността с учебна цел.
3. Подготовка на възможностите за мобилността с учебна цел, по-конкретно по отношение на знанието на чужди езици и межкултурната осведоменост
- а) да признаят значението, което имат изучаването на езици и придобиването на межкултурни компетентности, които започват през първите години на образованието, чрез насърчаване на качествена езикова и културна подготовка за мобилност както в общото, така и в професионалното образование;
- б) да насърчават учителите да използват по-иновационни методи за преподаване на чужди езици, включително методи, базирани на ИКТ. Особено внимание следва да се отделя на учащите се в неравностойно положение и на техните специфични потребности;
- в) да насърчават усвояването на базисни умения в областта на цифровите технологии от младите хора, за да могат те да се подготвят за мобилност при най-добри условия, както и да се възползват от новите възможности на виртуалната мобилност, която допълва физическата мобилност;
- г) да насърчават развитието на партньорства и обмен между учебните заведения, както и между тези, които оставят неформално обучение с оглед по-добра подготовка на периодите на мобилност.
4. Административни и институционални проблеми, свързани с периода на учене в чужбина
- а) да премахват, където е възможно, административните пречки, които създават трудности при получаването на визи и разрешения за пребиваване за лица, които не са постоянно пребиваващи в Европейския съюз, които желаят да се възползват от възможност за учене в държава-членка;
- б) да намалят, където е възможно, административната тежест, за да насърчат мобилността с учебна цел към и от държави от Съюза. По-голямо сътрудничество и партньорство с трети държави и сключване на споразумения между съответните органи в държавите-членки и на двустранни споразумения между институциите биха улеснили мобилността с учебна цел между Съюза и други части на света;
- в) да разгледат проблемите, произтичащи от различието на правните уредби, които са в сила в Европейския съюз по отношение на участието на непълнолетни лица в схеми на мобилност с учебна цел;
- г) да установят ясно очертани схеми за насърчаване на обучаващите се работници в първоначалното професионално образование да се ангажират с мобилност с учебна цел. За да насърчат мобилността с учебна цел на обучаващите се работници и на младите изследователи, държавите-членки следва в съответствие с националните си законодателства да гарантират подходящ достъп до закрила от гледна точка на застраховане, трудови стандарти, изисквания за здраве и безопасност и разпоредбите в областта на данъците, социалната сигурност и пенсиите;
- д) да насърчават активно програми за образование и обучение, съвместно разработени с институции в други държави-членки и съвместно използвани;
- е) да интегрират, където е подходящо, възможностите за мобилност с учебна цел в учебните планове в областта на образованието и обучението. Освен това да предоставят възможности и за кратки периоди на мобилност, които могат да помогнат за насърчаването на повече млади хора да се ориентират към мобилността.
5. Преносимост на стипендии и заеми
- да насърчават преносимостта на стипендии и заеми, както и подходящия достъп до съответни помощи, за да улеснят мобилността с учебна цел на младите хора.
6. Качество на мобилността с учебна цел
- а) да използват съществуващите харти за качество като Европейската харта за качество на мобилността и харти на национално и регионално равнище, за да гарантират високо качество на мобилността и да насърчат осигуряване на качеството за всеки един аспект на мобилността;

- б) да насърчават провеждането на непрекъснат диалог и установяването на ясни договорености между изпращащата и приемащата институция, например посредством използването на споразумения за учене. Да поощряват признаването на придобитите знания, умения и компетентности, използването на прозрачни процедури на подбор, партньорски обмен и структурирана подкрепа за учащите се;
- в) да насърчават редовното използване на механизми за обратна връзка след периода на мобилност с учебна цел, за да се осигури високото качество на придобития опит;
- г) да насърчават схеми на наставничество и обучение между равнопоставени партньори, за да гарантират интегрирането на участващи в мобилност учащи се в приемащата държава или институция;
- д) да благоприятстват предоставянето на учащите в мобилност учащи се на подходящи условия, като жилище, хранене и транспорт на приемлива цена;
- е) да насърчават предоставянето на насоки за учащите се за това как да използват по най-добрия начин мобилността с учебна цел, за да развият знанията, уменията и компетентностите си;
- ж) да насърчават предоставянето на насоки за учащите в мобилност учащи се за това как да използват след завръщането си уменията, придобити по време на престоя им в чужбина. Да осигуряват подкрепа за реинтеграция след дълъг престой в чужбина.

7. Признаване на резултати от обучението

- а) да насърчават изпълнението и използването на инструменти на Съюза, които улесняват трансфера и валидирането на резултатите от обучението, получено по време на период на мобилност, между държавите-членки. Информацията за тези инструменти също следва да бъде по-добре разпространявана, особено сред работодателите;
- б) да подобрят процедурите и насоките за валидиране и признаване както на самостоятелното, така и на неформалното учене, което да улесни още повече мобилността, например в рамките на доброволческите дейности и работата с младежи;
- в) да разгледат проблема с валидирането и признаването на знания, умения и компетентности, като владенето на чужди езици, придобити по време на периоди на мобилност в чужбина;
- г) да подпомагат и засилват видимостта на точки за контакт, където гражданите могат да получават информация за това как техните квалификации могат да бъдат признати и сертифицирани след завръщането им от чужбина.

8. Учащи се в неравностойно положение

да предоставят на учащите се в неравностойно положение, които може да са лишени от възможности за мобилност с учебна цел, целенасочена информация за наличните програми и подкрепата, специално пригодени за техните специфични нужди.

9. Партньорства и финансиране

- а) да насърчават партньорствата за мобилност с учебна цел с публичните и частните заинтересовани страни, които развиват своята дейност на регионално и местно равнище. Търговските камари, стопанските сдружения, сдруженията за професионално образование и обучение и професионалните сдружения, както и неправителствените организации могат да бъдат ценни партньори в тази връзка. Освен това мрежите от училища, университети и предприятия, обменящи информация, новини и опит, следва да бъдат укрепени;
- б) да поощряват регионалните и местните власти да играят все по-важна роля в насърчаването на мобилността с учебна цел, като развиват съществуващите мрежи и създават нови партньорства;
- в) да стимулират активното сътрудничество и обмена на информация, в това число повишаване на обществената осведоменост за ползите от мобилността с учебна цел и тяхното извеждане на преден план, между сектора на образованието и стопанския сектор, тъй като с предлаганите от него стажове, стопанският сектор играе важна роля за укрепване на мобилността на младите хора. Когато е подходящо, да предоставят стимули като специални безвъзмездни средства за предприятията, в съответствие със законодателството на Съюза и с националното законодателство, които целят и насърчават ангажирането им с осигуряването на места за стажове;
- г) да допринасят за съгласуваността и взаимното допълване на националните програми и програмите на Съюза с оглед установяването на полезно взаимодействие и подобряването на ефективността на програмите за мобилност.

10. Роля на разпространителите

- а) да насърчават прибягването до разпространители, като преподавателския, обучаващия и работещия с младежи персонал, семействата, младите работещи и младите хора, които са участвали в мобилност, за да вдъхновят и мотивират младите хора да станат мобилни. Да насърчават работодателите, работещи в сферата на образованието, да признават и ценят ангажимента на преподавателския, обучаващия и работещия с младежи персонал за мобилността с учебна цел;
- б) да насърчават и подкрепят мобилността с учебна цел като част от началното обучение и продължаващото професионално развитие на ръководителите на образователни институции, преподавателския, обучаващия, административния и работещия с младежи персонал.

11. Мониторинг на напредъка

- а) да подкрепят на доброволна основа работата по осъществяване на възможността за създаване на методологическа рамка за мониторинг на напредъка в насърчаването на мобилността с учебна цел и премахването на пречките пред нея, на базата на предварително проучване, осъществено от мрежата Eurydice с помощта на експерти от държавите-членки, като се използват пълноценно съществуващите данни и информация;

б) да представят доклад до Комисията относно напредъка по отношение на насърчаването на мобилността с учебна цел и премахването на пречките пред нея в рамките на съществуващите структури за докладване на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „ЕСЕТ 2020“.

ОТЧИТА НАМЕРЕНИЕТО НА КОМИСИЯТА:

1. да осигури в тясно сътрудничество с държавите-членки пълното и ефикасно използване на програми и бюджети на ЕС, по-специално в областта на ученето през целия живот, за да разшири и развие възможностите за учене на младите хора, включително като обмисли използването на европейските структурни и кохезионни фондове и Европейската инвестиционна банка ⁽¹⁾;
2. да подкрепя усилията на държавите-членки, които целят насърчаването на мобилността с учебна цел, по-специално като обмислят последиците от настоящата препоръка за следващото поколение програми на Съюза в областите на образованието и обучението и младежта и за следващата многогодишна финансова рамка на Съюза;

3. да подобри в сътрудничество с държавите-членки статистическата рамка, която се използва за измерване на транснационалната мобилност с учебна цел;
4. да проучи в тясно сътрудничество с експерти от държавите-членки възможността за разработване на методологическа рамка, посочена в съобщението на Комисията относно Младежта в движение като „Индекс на мобилността“ — за мониторинг на напредъка по насърчаването на мобилността с учебна цел и премахването на пречките пред нея;
5. да направи оценка на напредъка по отстраняване на препятствията пред мобилността с учебна цел след първите четири години от изпълнението на тази препоръка.

Съставено в Люксембург на 28 юни 2011 година.

За Съвета
Председател
FAZEKAS S.

⁽¹⁾ Както и да обмисли възможността за разработването на нови начини за финансова подкрепа—включително евентуален Европейски инструмент за студентски заеми—в съответствие с поканата на Съвета към Комисията в заключенията относно мобилността на младите хора от ноември 2008 г.